

Жегунова А. С., студентка,
Миколаївський інститут права Національного університету
«Одеська юридична академія», м. Миколаїв
Науковий керівник: Кльован Н. В., старший викладач

НЕБЛАГОПОЛУЧНА СІМ'Я ЯК ОДИН ІЗ ФАКТОРІВ ЗЛОЧИННОСТІ НЕПОВНОЛІТНІХ

Злочинність неповнолітніх посідає значуще місце серед сучасних проблем суспільства. Вона виступає яскравим показником розвитку злочинності у найближчій період та є індикатором моральності та благополуччя суспільства сьогодні. Неповнолітній фізіологічно і психологічно в силу свого віку знаходиться в процесі формування особистості. Дорослі, в свою чергу, допомагають молоді розвиватися у позитивному напрямку, блокуючи ті фактори, що мають негативний характер. Одним із головних соціальних інститутів впливу на злочинність неповнолітніх на мікрорівні є сім'я, яка виступає певною своєрідною системою, що бере участь у збереженні, накопиченні та передачі наступним поколінням моральних цінностей, духовної культури та соціального досвіду.

В межах цієї статті поставлено за мету охарактеризувати інститут сім'ї, як фактор впливу на формування злочинної поведінки неповнолітніх та виявлення причин патології його соціального становлення.

У всі часи сім'я визначається як найважливіший фактор стабілізації і процвітання суспільства. Сімейні відносини впливають на соціалізацію, формування, виховання, розвиток кожного нового покоління. Оскільки родина, що складає середовище підростаючої особистості, в залежності від типу сімейних відносин певним чином впливає на формування і поведінку молоді, то для неї і для особи важливо, щоб соціальна спрямованість сімейних відносин була наповнена моральним і правовим змістом. Сучасні гуманістичні підходи мають прагнення виховати особистість сильну духом, з високорозвиненою свідомістю, критичним мисленням, яка володіє прагненням до волі і відрізняється високою моральністю [1, с. 219].

Аналізуючи ситуацію сьогодення, можна зробити висновок, що певні економічні та соціальні процеси суттєво послабили сім'ю як соціальний інститут, який повинен забезпечити інтелектуальний, фізичний та моральний розвиток неповнолітнього. Ситуація, яка склалася у країні, обумовила зниження рівня життя населення, тим самим збільшивши кількість сімей, які опинилися в скрутному матеріальному становищі. Вона призводить до того, що більшість дітей проживають в малозабезпечених сім'ях та складається певна психологічна обстановка,

яка є причиною розпаду сімей, залишення дітей батьками, соціальне сирітство, втечі дітей та виникнення такого явища як «діти вулиці». Саме у такій групі неповнолітніх виникає великий ризик криміналізації.

Одними із факторів, які виділяють при характеристиці особливостей формування особистості неповнолітнього є: відсутність моральної атмосфери в сімейних відносинах, тобто існування недоліків у сімейних взаємовідносинах; відсутність розуміння у взаємовідносинах між батьками та дітьми; виховання дитини у неповній сім'ї. Дані фактори найчастіше є характерними для неблагополучних сімей, проте такими можуть бути й повні сім'ї, які мають свої недоліки.

В науковій літературі найчастіше виділяють декілька типів неблагополучних сімей, зокрема: псевдоблагополучна – така, що застосовує неправильні методи виховання, відрізняється яскраво вираженим деспотичним характером, беззастережним домінуванням одного з батьків, повним підпорядкуванням йому інших членів сім'ї, наявністю жорстоких взаємовідносин, застосуванням фізичного покарання як основного засобу виховання [4, с. 6]; неповна – відрізняється дефектами в структурі, як результат розірвання шлюбу, смерті одного з батьків або народження дитини поза шлюбом, у таких сім'ях спостерігається емоційний дискомфорт [3, с. 128]; проблемна – тип сім'ї з постійно існуючими конфліктами, з відсутністю будь-якої співпраці, взаєморозуміння між усіма членами родини; аморальна – для даного типу сім'ї характерним є алкоголізм, наркоманія, сексуальна деморалізація, вчинення батьками правопорушення; криміногенна – члени даної сім'ї вчиняють злочини або ведуть злочинний спосіб життя; дистанційна – сім'ї, члени якої тривалий час проживають на відстані, наприклад, батьки перебувають на заробітках за кордоном або тривалий час проводять у відрядженнях, або в яких діти виховуються у дідуся і бабусі чи інших родичів. Така дистанційність слугує основною причиною формування відчуженості між батьками та дітьми, педагогічної занедбаності дітей і їх бездоглядності [2, с. 195].

Вплив батьків на дітей даних сімей є однозначно негативним, проте він поширюється не тільки на одного чи декілька дітей, які проживають в даному середовищі, але й на те коло осіб, з ким спілкуються діти, тобто перебувають у безпосередньому контакті з іншими. Внаслідок такої ситуації збільшується кількість неповнолітніх, які формують в собі негативні якості, що згодом призводять до збільшення показників злочинності неповнолітніх.

Проте дитина може негативно формуватися не тільки в середовищі, де відбувається постійний тиск на дитину, а й там, де батьки самоусунулися від постійного контролю над дитиною, унаслідок чого ще не сформована особа вважає себе не потрібною та намагається хоч якимось чином вижити в соціумі. В свою чергу, поведінка та певні дії батьків мають

також безпосередній вплив на формування особистості неповнолітнього та на мотив й характер їх злочинів.

Література

1. Денисов С. Ф. Сім'я як визначальний фактор у профілактиці молодіжної злочинності в Україні / С. Ф. Денисов // Часопис Київського університету права. – 2010. – № 1. – С. 217-222.

2. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / за заг. ред. проф. І. Д. Зверєвої. – Київ, Сімферополь: Універсум, 2012. – 536 с.

3. Коростельова В. Б. Неблагополучна сім'я як фактор формування адитивної поведінки молоді / В. Б. Коростельова // Вісник. – 2014. – № 122. – С. 127-129.

4. Шиханцов Г. Г. Юридическая психология: учебник / Г. Г. Шиханцов. – М.: Зерцало, 1998. – 341 с.

УДК 343.6

Качан Є. В., студент,
Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій,
Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів
Науковий керівник: Берднік І. В., к.ю.н., доцент

ЕВТАНАЗІЯ: ЗА І ПРОТИ

Слово «евтаназія» – грецького походження й означає «солodka смерть». В модерний час термін «евтаназія» набув значення медичного втручання з метою полегшення страждання та болю хворого, включаючи також можливість прискорення смерті.

Відповідно до статті 27 Конституції України, кожна людина має невід'ємне право на життя. Ніхто не може бути свавільно позбавлений життя. Обов'язок держави – захищати життя людини. Кожен має право захищати своє життя і здоров'я, життя і здоров'я інших людей від протиправних посягань [1].

Відповідно до статті 281 Цивільного кодексу України фізична особа має право захищати своє життя будь-якими засобами, не забороненими законом. Медичні, наукові та інші дослідження можуть проводитись лише щодо повнолітньої особи за її вільною згодою. Забороняється задоволення прохання фізичної особи про припинення її життя [2].

Згідно статті 8 Закону України «Про лікарські засоби» клінічні випробування лікарських засобів можуть проводитись тільки за згодою повнолітньої особи, а також за її згодою [5].

Таким чином, постає питання: чи є у невиліковно хворої людини право самостійно розпоряджатися своїм життям, право на евтаназію, саме так у літературі називається навмисне прискорення смерті або умертвіння